

“L'excés d'intel·lectualisme pot portar a una subjectivitat massa espessa”

Joan Rendé (Barcelona, 1943) publica la novel·la *Un dimarts*, a Proa. Ha escrit un bon grapat de novel·les i de llibres de relats, amb una alta estima de la crítica, i lectors fidels.

—Un dimarts parla de la dificultat de refer la vida sentimental d'un home de seixanta anys, avi d'una nena, que no s'avé amb la muller. Volíeu parlar de la crisi de parella, tan accentuada els darrers anys?

—Volia parlar de la dificultat entre dos llenguatges, diferent el de l'home i el de la dona. I això és un problema vell, no és un problema que ara es posi en carn viva. Però contextualitzat amb uns altres que hi influeixen.

—De la nostra època.

—Sí.

—Per això, heu de reflectir-la amb casos que són representatius de la nostra època.

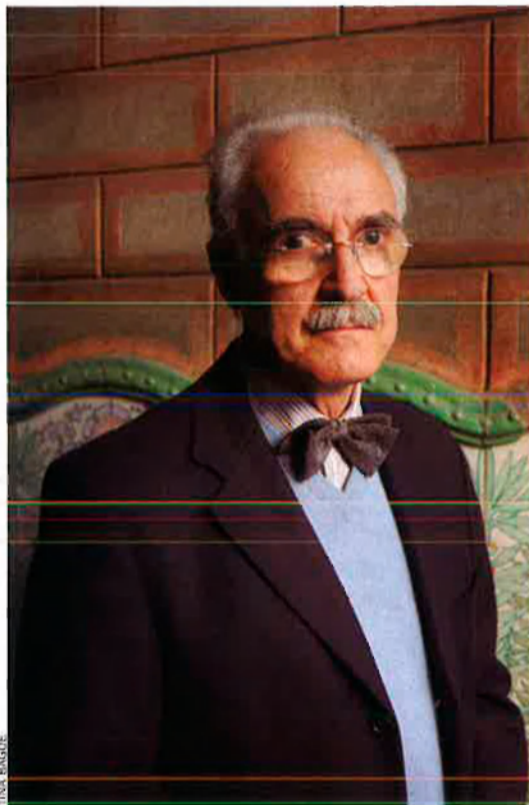
—Exacte. Voldria fer observar que no és tan sols un problema de parella, sinó, sobretot, de diàleg entre sexes, perquè el protagonista es relaciona —a part el nucli argumental, que és un enamorament amb grans expectatives— amb cinc dones, per causes diferents. I el que té en comú la relació amb les cinc dones és un final d'incomprensió.

—La riquesa del seu món interior, clau de volta de la narració, impedeix que s'obri als altres i que els altres, en aquest cas els altres, hi puguin entrar. No hi deixa esclatxes.

—Això que dieu és fins i tot materialitzat pels espais en què es desenvolupa la novel·la. Tots o gairebé tots els incidents de la novel·la es produeixen en espais tancats. I hi ha un gran ambient tancat, que és el de la fundació d'art on treballa, que ho presideix tot.

—No pot obrir les portes a ningú, tot i l'atracció sentimental, perquè s'ha omplert massa de reflexions, oi?

—Sí. Ha donat un hiperrelleu a certs instants, a molts instants concurrents de l'experiència. Ha construït una subjectivitat massa espessa, per no dir-ne robusta, subjectivitat ocasionada per la seva condició. És un intel·lectual que està en contacte amb el pensament del món i, de sobte, per una banda pensa poder-se redimir a través d'un nou descobriment de l'amor i per una altra viu en el conflicte entre la corrupció

Joan Rendé publica la novel·la *Un dimarts*, a l'editorial Proa.

de l'estètica i l'ètica. Una estètica molt permeable a la impostura en la qual l'autenticitat dels valors resulta cada vegada més insegura i més corruptible.

—Fer-lo espès era tot un risc, no? El lector podia quedar-ne tip ben aviat. Suposo que comptàveu, per a evitar aquest perill, amb la seducció del vostre estil.

—Sí. Tampoc no és una novel·la llarga ni prolixa.

—I, a més, feu respirar la novel·la deixant obertes dues o tres vies de la situació, com la seva relació matrimonial, més apuntada que no pas espremuda a fons, i fins i tot la forma d'arribar al final, que, en comptes d'incrementar-ne la tensió, es va esvaint cap al no-res.

—Just. De fet, l'objectiu de la novel·la és plantejar preguntes i dubtes, sobre els quals el lector pot reflexionar si vol, no pas problemes del nostre temps.

—El títol se separa clarament dels títols pretensiosos, metafísics o profunds.

—Precisament l'objectiu del títol

és insinuar que els esdeveniments forts, durs, passen cada dia i a cada moment. La temporalitat del relat és força imprevisible perquè és un intent d'inventari que el protagonista es fa per mirar de descobrir què i quan —quin fet de la seva vida i en quin moment— van ocórrer les coses que van determinar la situació en la qual es troba. Més concretament, què ha fet tan malament per trobar-se davant una circumstància que no sap interpretar. El relat és un inventari, una recerca autobiogràfica, per intentar explicar-se, trobar respostes a tot plegat.

—Però la memòria no és sempre de fiar.

—Per això, quan ell fa el relat dels moments que creu crucials de la seva vida, aquells moments, sense que se n'adoni, ja no tenen la validesa que havien tingut, perquè són fixats, relatats i escorcollats amb la perspectiva del present, ja molt desviada de les circumstàncies en què s'havia produït cada fet. Potser la imatge de l'últim tren perdut pot voler materialitzar això.

—Podríem dir que heu fet el retrat d'un home podrit per l'excés d'intel·lectualisme?

—No sé si diria podrit. Potser l'expressió fóra enfarfegat.

Lluís Bonada